

Energisystem i endring | Transformasjon

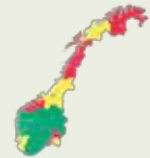
Dina Aspen, seniorforsker NORSUS

Energisystem i endring | Transformasjon

Samfunnskriser

Klima

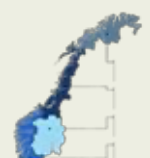
Energi

Natur

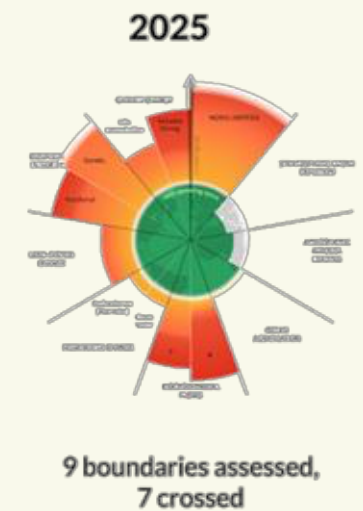
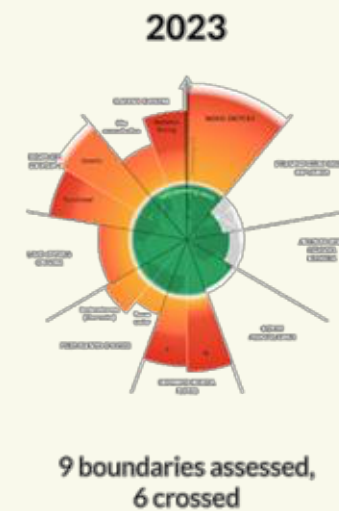
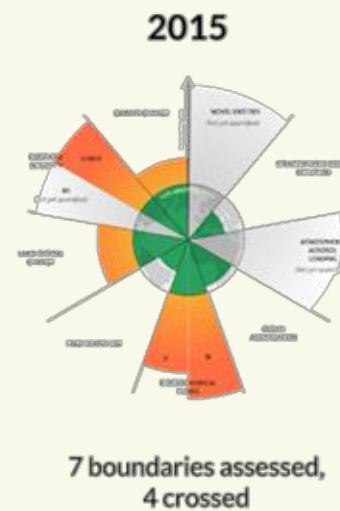
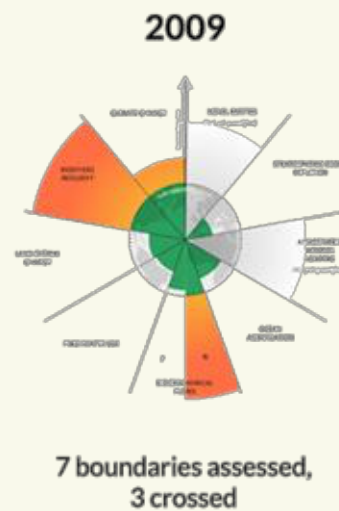

Arbeidsliv

Ressurser

Systemiske utfordringer

Planetens tålegrenser
Fra [Azote for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University](#).

Energisystem i endring | Transformasjon

Transformasjon

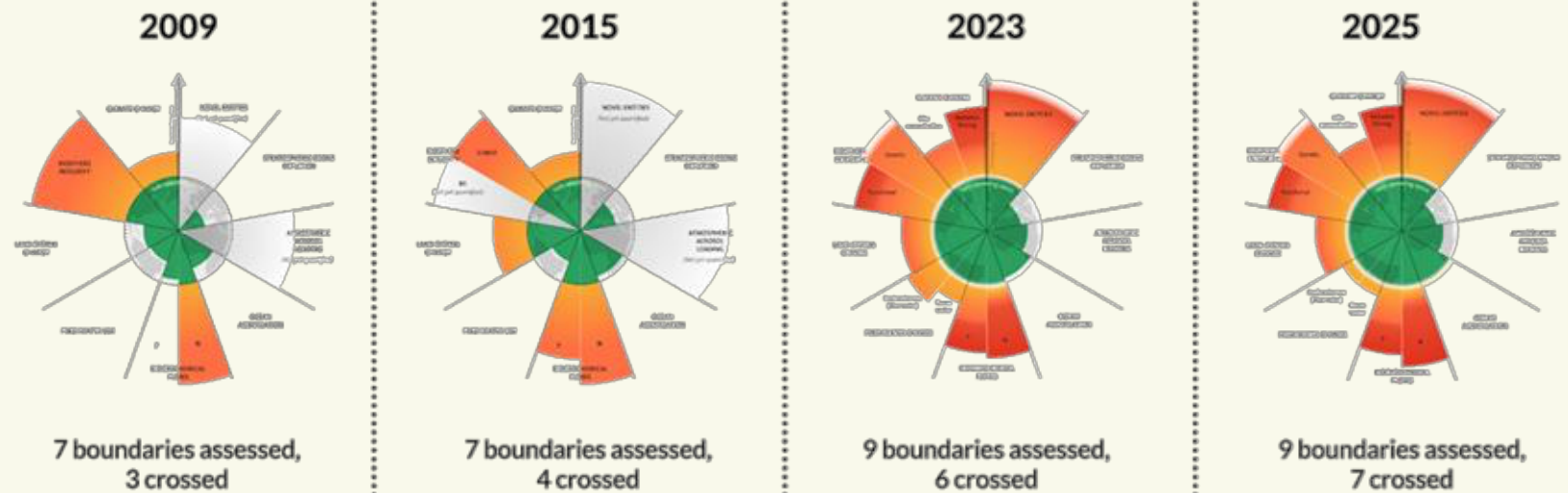
Transformasjon er en
strukturell endringsprosess

hvor vi rekonfigurerer
mennesker, natur og teknologi

for å produsere
systemiske kapabiliteter

i flere ulike
målestokker

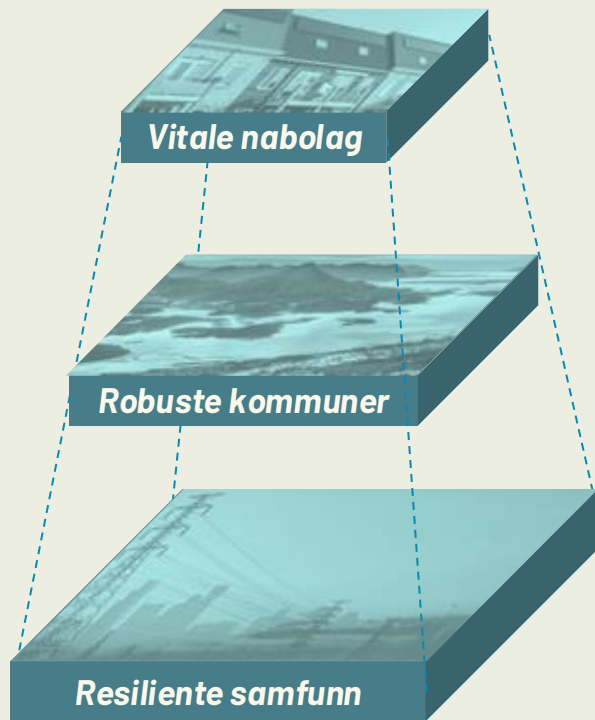
Systemiske utfordringer

Planetens tålegrenser

Fra [Azote for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University](#).

FME weEnergize

Kommunen som transformator

WeEnergize vil kapasitere kommunen med kunnskap og verktøy til å
utvide handlingsrommet i energitransformasjonen,
drive strategiske og helhetlige prosesser,
i samspill mellom innbyggere og andre aktører,
for å lage **kapable og bærekraftige samfunn**

Demokrati i praksis? Hvordan forstå motstand som deltakelse

- FME **SAMFUNN**
- Motstand mot energiomstillingstiltak – om det er bomstasjoner, vindkraft eller fortetting – er vanlig og forventet
- En typisk respons er å informere mer og kommunisere bedre, for å få med aktørene
- En underliggende antakelse er at motstand skyldes uvitenhet eller misforståelser
- Målet blir å *overbevise* – ikke å *lytte eller forstå* innvendingene

«Vi har forklart dette mange ganger – hvorfor forstår de det ikke?»

Berit Therese Nilsen

NTNU Samfunnsforskning AS

Berit.nilsen@samforsk.no

Mob: 99534676

Å dempe motstanden løser ikke utfordringene

- Innbyggere som ikke føler seg hørt trekker seg ut – eller blir mer polariserte
- Tilliten til prosessen svekkes – og smitter over på fremtidige prosjekter
- Lokalkunnskap og stedstilpassede perspektiver ignoreres
- Prosjekter vinner kampen, men taper forankringen

NRK Troms og Finnmark

Allowing citizen participation

To make projects like Middelgrunden possible it is key that national governments take citizen participation into account when they open up concessions, something that doesn't always happen. Even in Denmark, where citizen participation in wind installations is very widespread, the law does not currently make it easy for energy communities. Erik explains why.

"Today the general conditions for new offshore wind farms do not reflect the economic potential of citizen-owned projects. Politicians claim that the investments in offshore wind are made by pension funds and that the investments are therefore similar to those of citizens. It is no true and you notice it when the investments are made in projects close to the coast line (wind turbines are visible from the coast). In these projects you have objections from many home owners – unlike the projects where local citizens are involved."

Wind farm in Krammer (the Netherlands). (c) Tjeerd - stock.adobe.com

REScoop EU

Verdifull motstand?

- Lokal kunnskap om ressurser, bruksmønstre, sosiale strukturer etc. sitter hos lokale aktører
- Kritikk kan peke på reelle svakheter i løsninger, og utvikle bedre alternativer
- Å overkjøre motstand er også demokratisk problematisk, ved å se på innbyggere og lokale aktører som et hinder og ikke en ressurs
- Opplevd urettferdighet i én prosess reduserer deltakelse i senere prosesser
- Motstand kan være uttrykk for engasjement og stedstilhørighet

Er demokratisk deltakelse uansett et godt tegn?

- I dette prosjektet vil vi utforske hvordan kommuner kan møte både positiv og kritisk deltakelse konstruktivt
- Da vil reell medvirkning - ikke aksept - være målet
- Nabolag, næringsliv og energifellesskap kan utvikles til kommunale arenaer for lokalt eierskap til omstillingen
- Når folk blir lyttet til får vi bedre løsninger, sterkere forankring, og en mer varig og robust omstilling
- Samtidig kan prosjekter ta lengre tid, bli nedskalert, og endret

Hva betyr dette for We Energize?

- Vi ønsker å utvikle kunnskap og verktøy som gjør det mulig å håndtere motstand konstruktivt og ergo jobbe *med* og ikke mot innbyggere og lokale aktører
- Kommuner og fylkeskommuner som partnere: dere sitter på erfaringene vi trenger
- **Vi vil gjerne høre mer om:** Hva er de største utfordringene dere møter i befolknings- og næringsdialog rundt omstilling?

Slik skal Trøndelag få mer energi, styrket beredskap og lavere utslipp

Publisert 06. februar 2026

Trøndelag har hatt god tilgang på kraft, noe som har vært en viktig forutsetning for vekst, trygg strømforsyning og nye arbeidsplasser. Men bildet er i ferd med å endre seg, skal Trøndelag sikre nok kraft, styrke beredskapen og samtidig kutte utslipp uten å bygge ned naturen?

Elektro 24-7

Dieselbrølet som ble et pip

Dagens pussig timede dieselasjon risikerer i verste fall å svekke transportbransjens sak.

Hans Petter Sjøli
Kommentator

Mer info

KOLSHAGEN, ØSTROG: Fredag formiddag var dieselasjonene på vei mot Oslo for å demonstrere mot høye dieselskatter – kort tid etter at Stortinget kuttet avgiften. Foto: Torje Pedersen / NTB